

21. gada-gahjums.

Malſa ar pēſuhtīchana
par pasti:
par gadu 1 rub. 60 kāp.
" puſgadu 85 "

Malſa bei pēſuhtīcha-
nas Rīhgā:
par gadu 1 rub. — kāp.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſdohes ſest-
deenahm no p. 12 fahloht

Mahjas weeſis.

Ernst Plates, Mahjas weesa ihpāſchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weeſis iſnahk ween reiſ pa nēdetu.

Malſa
par Rūdinaſchanu:
par weenās ſlejā ſimalku
raſtu (Petit)- rīndu, jeb
to weetu, ko tābda rīndu
enem, malſa 10 kāp.

Kedakzija un eſpedižija
Rīhgā,
Ernst Plates bilschu- un
grahmatu- drukatawā pe
Pehtera baſnizas.

N. 46.

Sestdeena 13. November.

1876.

Rābdiſtajs.

Jāunalahs ſinas. Telegraſa ſinas.

Gefch ſemes ſinas. No Rīhgās: walsis kantoheea iſſtāojums pahr
5 prozentu bankbiletehm IV. No Rīhgās apgabala: laupitaju darbs, winu
lehgīchana un ſakerchana. No . . . walſis: pahr tureenās buhſchani.
No Strībwercesch ſagasta: pahr ſtōlāhm un tureenās buhſchani. No
Gaujeenās: zeen. mahzitaja Heerwagen atravidīchanaahs. No Kurjēmes: wegs
netilums. No Pehterburgas: augsta Kaisara pahraudīchana pahr ſara pul
leem. No Translākātijas: breenīgs īneega putenis.

Ahr ſemes ſinas. No Anglijas: „Teimſa“ meera dohmas. No Lon
dones: iſrihloſchanahs us karu. No Rūſtſchukas: Turzijas riſloſchanahs us
karu. No Turzijas: wiſpahriga ſina pahr ſara un meera buhſchani. No
Belgradēs: Tſchernejewa runa. No Serbijas: pahr palihdību trikuſumu
iſſdameem. No Rumenijas: pahr iſrihloſchanahs us karu.

Wehja ziti palihdību ſee augu-maiſloſchanahs. Jāuna grahmata. ſina
pahr iſſauktēem Rīhgā. Cepirkhanas zenu-rābdiſtajs. Aribildes.

Belikumā: Meera weeta ſee Spicēna eſara. Grandi un ſeedi.

Jāunalahs ſinas.

No Rīhgās. „Wald. wehſt.“ ſino, ka Widſemes gubernator ſelegreſereejis, ka Rīhgās weetneeki (repreſentanti) winu
luhguſchi, lai wiſch augsta Kaisara majestetei iſſakoh, ka
Kaisara wahrdi, ko Kaisera majestetei Maſkawā runajis, Rīhgās
eedſiħwotaju ſirdiſ atbalſu atraduſchi un ka wini ne-ap
rohbeſhotas un wiſu padewigakas padewibas un gatawibas ju
ſchanā padohdahs Kaisara prahtam. Kad eelſchleetu ministeris
to augsta Kaisara majestetei ſinamu darija, tad augsts Kaisars
paſehleja, lai Rīhgās eedſiħwotajeem par to no wineem iſſa
zitu iſtīzigu apakſchneefu juſchanu pateizotees.

— Us Kohneſes muſichturu un ſemneeku draudſes luhg
ſchanu, lai drihſtetu tohs no tureenā ſirgu-kantona dohdamohs
ſirgus bei malſas frohnim nodoht, augſts Kaisars paſehlejiſ,
lai dahnatajeem par ſcho dahnatachana pateizotees.

— „Wids. gubernator.“ wiſeem dara ſinamu, ka ſchi gada
lohſefchana notiſ ſchahdās deenās: preefch 4. Rīhgās kanta
na 1. Dez., preefch Rīhg. 3. kantona 7. Dez. un preefch
2 Rīhg. kantona 13. Dez. Komisija ſawas fehdefchanas par
lohſefchanas laiku turehs Rīhgās Latv. beedribas namā.

No Tehrpatas. Ka „Eſt. Poſt.“ ſino, tad us Igaunu
dſeedafchanas- un muſihka- ſwehtkeem lihds 1. Nov. pecteiku
ſchees 900 dſeedataju un 250 muſihka ſpehletoji un ta tad
war us plascheem ſwehtkeem zereht.

No Pehterburgas. Kreewu awise „Goloſe“ uſſahkuſe
lihdu ſarū pret zitahm Kreewu awiſehm, tahs ſinas par
riktigahm no ſaukdamā, ko Tſchernejew ſo kara-lauka ſuhtī
jis. ſinams, ka zitas awiſes ar to ta nepaliks meera, bet
no „Goloſa“ pagehrehs, lai wiſch peerahda; bet waj „Go-

loſe“ ſawu iſſazijumu ſpehls ar peerahdijumeem apleezinah
tas wehl janogaida.

— Rahda tureenās awiſe rakſta, ka newajagoht meera-ze
ribas atmet, jo waroht zereht, ka Turzija leelwalſtju prafiju
meem padohſchotees. Ka Kreewija ſawu armiju noſtahdoht
us kara-kahjām, tad ta ne-efoht meera apdraudeſchana bet
leels upurs, ko Kreewija ſew uſlekoht, lai meeru waretu uſ
tureht un kriſtigohs apfargah. Bet kad kārſch naiv iſbeh
gams, tad Kreewu tanta jo ſipraki karam palihdſetu pehz tam,
kad wiſi puhlini preefch meera iſtureſchanas buhru welti
bijuſchi.

— Ka Warschawas. Ka Kreewu awiſe „Pycc. Mīr“ ſino,
tad Warschawā us eelas ſtuhreem pеeſiſts polizejas iſſludi
najums, kaſ ſatru ſapulzeſchanohs us celahm aſſeeds. Gue
rinas un Brſzerijni gaſpaschu meiteen-ſkohlas ir us teefas
paſehleſchanu tituſchias ſlehtas.

— No Kifchenewas (Befarabijā) teek ta rakſtīhs: Kifchenewa,
kuru mehds no ſauk ſar Balachu un ſchihdu pilsfehtu, tam
deht ka pa leelakai datai tur Balachi un ſchihdi dſihwo,
— Kifchenewa tagad lihdsinajahs kara-lehgerim. Generaſchtahb
jaw pilnā ſlaitlā tur atnahzis un ir pilnā darboſchana. Tuſ
ſtſcheem andeles wihi no wiſahm walsis malahm ſanaht,
wiſadſigu leetu apgahdaſchanu un iſtelleſchani gribedami, uſ
nemteeſ. Til dauds dſihwibas naiv tur gadeem bijuſe. Wiſu
pirms jaapeemin, ka Deenwidus armijas leelgabali teek tur at
weti. 92 leeli leelgabali ir noſtahditi ſee Chotinas. Pa
wiſam efoht deenwidus armijai 540 leelgabali. Teem 6
armijas korpuſeem, if kureem deenwidus armija ir fastahdita,
ir wiſam 214,000 ſaxotaji, bet ka dſird, tad wehl 90,000
ſaldatu peenahfſchoht ſlaht. Ari Rumenijas kara-ſpehls teek
rehtinahs ka ſee deenwidus armijas peererigs. Wiſi augli,
kaſ Befarabijā dabujami, teek pirkli. Tai 2trā Novemberi
tika us Kifchenewu ar 15 dſelſſzeta-brauzeeneem atweti kara
tilti (tilti, ko kara wihi lihds wada, lai waretu pa upēm
pahri tilti, kur tilta naiv) un tai 3ſchā Novemberi tee tika
aiffuhtiti ſee Brūhtes upes.

Telegraſa ſinas.

No Berlīnes tai 11. November. Dohma, ka leelwalſtis
weenoſees, ka kara-pulki buhs us Turziju ſuhtami. — Au
ſtrijs ſawu kara-ſpehlu iſrihko us karu. — Bahrfpreſchana
pahr rohbeſchahm ſtarp Turkū un Serbu armijahm rohnahs
gruhtumi un kawelti.

Geschäftes finas.

No Rīhgas. Rīhgas walsts-bankas kantohris dara finamu, ka walstsbanka us Wīfaugstalo pauehli peenemobt subfkipziju (parafischtchanohs) us 5 prozentu bankbiletehm IV. isdewuma. Tīkchoht aiseneti paufam 100 milionu rublu, pebz kura par 92 rubl. ar eemakfas isdalischau us 5 mehnesciem. Minetais walstsbankas kantohris peenems subfkipzijas veeteikschanoħs no 9ta liħds 16tam Novemberim. Biletes tiks isdoħtas par 100, 500, 1000 un 5000 rubl. weħrtibā. Prozentes mafahs 10tā Mai un 10tā Novemberi. Augusta mehnejji latrā gadā buhs bikelu isloħseħana, kuras krohniż alpirks deħi parahda deldeħħan. Wijs parahds buhs nomafahs 37 gadōs.

Ka d'sirdam, tad Pawaħaras beedribas namā tilfchoht isriħkota konzerte, kuras eenahkums tilfchoht Pawaħaras beedribas atritneħm un bahrinu behrnejem par labu isleetaħts. Weħlejams buhtu, kad jo dauds to klausitaju us fħo konzerti fanahktu.

No Rīhgas appaqabala. Tañ 5 Novemberi pulksten pużżei astondas wakarā notikahs fħahda laupitaju usbrusħanha phee Rīhgas Tukuma dselsxjela. Bahr iċċo usbrusħanu pañeedi „Rig. Ztg.“ fħahdas finas: Ap mineto walara laiku pa manija tas ajs Puħpu-krohga fawwā waktneċċa mahjina d'sħidwodamais Rīhgas-Tukuma dselsxjela waktnekk, Heinrich Gottfrieds Mateus, feptinxus nevażiħstamus zilwekus żawas mahjina preeħxha. Schee wiċċu luhħsa, lai eċċaisħoħt wiċċus istabā fasilditees. Mateus wiċċem to atlaha, bet droħiħi has deħi eprek-fħu eebħħsa labata 6 stohbru laħdetu rewolweri. Rod tee kahdu puġi stundu bija fildiżijsħees, tad-Mateus wiċċus ussigħajja, lai eisjhi proħjam; bet tee to nedarija, turpreti weens no wiċċem lampu apdseħha, ta' la tumfhs istabā palita. Tañ pañċha briħdi kahds jits fagraħha Mateusu phee riħħles, bet Mateus, rewolweri israhwi, eefchahwa tam loħdi paueħderi, ta' ka tas gar semi pakrita. Mateus ari d'sirdeja ka wiċċa feek schnaugħa, bet tumfħuma deħi nedriħsteja schaut, lai vats faww ġewwu ġewwu nesħaħħautu. Te atgadijahs isdewihs briħdis: kahds is laupitajeem usrahwa spitsħku un fħis azu-mirkliġi gajċħums peetika Mateus faww rewolweri isleetaħt; wiċċi diwreis wareja schaut un abas reisastraħpija un proħti to, kas spitsħku usrahwa un kas tam-blakus stahweja. Te laupitajeem valika bail (jo us taħdu duħiħiġi preti tureħħanohs wiċċi nebja doħmaju fħi) un fpruka ja durwim aħra. Is loħga Mateus aissbeħgħdameem laupitajeem laida weħl weenu fħahwieen u pakal. Sawus kaiminuš valiħgħa fafaużijs Mateus d'sinħas laupitajeem pakal. Diwus ċewainotħohs jeb fafchautħohs dubu ja roħħa, proħti to Smolenskas semneelu, Jewlambi Ilżin Samochwallow un to phee Waltaikem (Kursem) peera kifit Jani Kronberg. Samochwallowam (tas vats, kas Matenju phee riħħles bija faleħris, grivedamis to nosħħaġu) bija isdeweess liħds Puħpu-kroħgam distikt, bet oħtrā deenā jaw islaida faww d'sħiħib, jo bija nahwigħi fäschaut. Janis Kronberg (tas vats kas spitsħku bija usrahwi) tika atrastis us dselsxjela dambu, kur bija pakritis. Wiċċi ari ir nahwigħi ewwinoħts. Us flimnekk namu aixwesti wiċċi wiċċu isteżza, ka wiċċi feptinx ja ġewprek-fħu norunaju fħi, Mateus faww isbrukt un wiċċi aplaupiħt, jo efoħt doħmaju fħi, ka wiċċi kahdi pahri fimts rublu efoħt phee fewiżi mahjās. Tee jitt pheeżi laupitaji ir-aissbeħgħu fħi, bet wiċċem teek peħħas d'sħiħas.

Bahr to nupat pañnolo atgadijumu, ka pheezeem laupitajeem isdeweess pamukt, „Rig. Ztg.“ pañeedi weħl fħahdas finas: pristawam Pfeiffer fungam, kas jaw daudskahrt faww wekkliu fħahdās leetās parahdiżi, isdewahs trihs no mineteem laupitajeem roħħa dabuħt un proħti to 22 gadus wezo Kalugas semneelu Sergeju Wolkowu, to 17 gadus wezo Welifħas schihdu Kużulu Ħandelou un to 24 gadus wezo Kalugas semneelu Ħilipu Trisanowu. Minetais Janis Kronbergs ari fħoħs par laupiħħanas-beedreem apfihmeja.

No . . . . walsts. Katru jaunu laikrafha lapu dabu damam, dasħadus flidinajumus, aprakstus un pahrfpreedumus par walsts fastawhehm, beedribahm, teaterem un weeġżeem wakareem laħidam, firðs fawejus usluhkojoh juhtahs, ka no kahda f'maga floħga no speesta un apsina pahmet nijadama, ka meħs tikai it neħħa no fawahm tagħadja laika darbojħanahm un eegħoħsehem tauteefcheem nepasinoj, kaut gan pedidħiwojumu un atgadijumu netruhktu, ja il-deenas finott. Ladej, lai meħs tauteefcheem paufam nepasustu, għiġi teem, kahdu masuminu zaur „Mahj. w.“ pasinoh. Bee mums ir-weena gauschi eewħrojama leela, ka meħs weżju zejnā un leelā goħda turam, ka p. pr. allikumus no Egipteru desmitħihs mohħiġas n. t. pr. Stikai vahrweħha, garigħa jeb prakta finn. Wai tam! ja kahds eedohmatħohs iċċo iż-żiżiżi un ihpa fħi no aħriwalis eenahzejjem, kurus meħs jaw ta' ka ta' eenħiżtam, bet tad bes fħeħla tħalli soħħad ar wahdeem un darbeem. Muħfu iħstens noluħks ir-wiċċi walsti radneezib u stureħt, kas mums nemas gruhti nienħi isdariħt. Meħs nemain pemeħrus, tapat ka muħju fentehwi to darija, is-ħahdas mums tuvalojaς dabas walsts, kas ari swesħħus eeniħi, un tad isbadam aħriwalnekkus, ka pui ween — un ja ari kahdu is-didħiħ ne-isdohħħahs, tad-tak wiċumasa kieniħi un neħħam walsts amata. Lad mums ir-wiċċi kohpā, wiċċas eenem-ħanas un isdohħħħanas, ka no ween as kules; tad mums naħi waijadsiġ il-gadus no wiċċem galwas nodħoħħanas pagħrehxt, to makfa tikai tee bailegi un turige, bet ja kien faka: „Es newaru!“ lai gan 50—70 rbi. loħnes nem, teem meħs qaidam 4—5 gadi, jeb kamehr spejji — un tas ir, kahd jaw aixgħajjis dużejt. Skolotajeem leelas loħnes, kas skaidra naudā pilnus fimts rbi. iſtaifa, neħħad masak nedħħam, ka 5, 6—10 rbi. reise; bet sinans par taħdu goħi-prakħibu wiċċem waiħġa kien atta isħiħ phee lejas papas un wiċumasa kieniħi 5—6 pirmodienas liħds walsts mahjai nonahħi un miħligi luħġi. Ta' tas eet wiċċas leelās. — Waj naħi jaunka d'sħiħwe, kahd taħħas eerikħi? — Bet to gan tikai taħħas walsts spejji isdariħi, kur wiċċi walsts padoħħi no ra-dinekkem fastaww un kur ma s-ahriwalis eenahzeju, jo tee ir-loħti pieti un jenfha bħiex eedsimtoħs mahiħiħ un is-veżażi fseidhehim isgħieej. Beedribi, kas jaw waixiak gadus pastaww, ari ne-eet dauds fawwadi; jo weenprakħibas paufam truħi, kadejha ari gauschi masa żeriba, kien labu fägħad idha. Beedru skaitħi għandrihs ġnejħiħ liħds fimts, bet fanakħiħħanas reise neħħad waixiak ne-atroħħħahs, ka 50, ari dasħu reiħi 5—10; — tad jits zitam no skataħs az-żi — un beedribas stundas ir-beigħas. No teaterem un weeġżeem wakareem nedriħi runa buħt; jo tee ispoħi stħiħi mahjās meeru un nokavejoh no fħi, kas wiċċas tikumibas awot. Gan buhtu par beedribu weħl dauds kien atta isħiħ phee garu; tamdejha to atleku us-oħtru reiħi.

Leħnaj s-

No Striħwereesħu pagasta. Muħfu pagħiżi u sta-

schowafar jaunu skolas namu, kas jaw scho ruden tika eeswehitihs. Wezais skolas nams tika daschadu eemeslu deht par nedrigu atshits. Behrni, kas schoseem pagasta skolah eet, ir kahdi 102, pee kureem diwi skohlotaji uszichtigi strahda, weens pagasta skohlotajs (A. Soutit f.) un ohbris Walkas seminarists (B. Baldou f.) — Bet janoschchlo, ka muhju pagastā dauds tohdu jaunekli, kas fawu slawn wijswairak grib panahkt zaur negehligu dumpochanohs krohgōs, jo beeschi ween noieek osinainas kauchanahs, wijswairak eefch weena Strihverescheem finama krohgā; jo tur gandrihs ikatrā zwetdeenas mokara sa-eet jaunekli un jaunekles, un tad johkojohs ar negohdigeem wahrdeem un darbeem. Janoschchlo, ka muhju pagasta wehl dārds tohdu, kas frausch leelā tumfibō, kureem ja-uhauz: „Zelatees un tohpat opgaismoti!“ F. D.

No Gaujeenas. Gaujeenas draudses zeen. mahzitajis Heerwagen kungs, pehz 27 godu uszichtigos un gruhtos puhleschanahs astahjahs no fawa amata un 31mā Oktoberi atwadijahs no Gaujeenas draudses un basnizas. Schis zee-nijoms Patweschu drags, kohpejs un mihiotajs, wehl gan nebuhtu jchini gadā fawu lehti mihiotamu draudsi astahjis, ja Deers winu ar bahrgu ozu flimbi nebuhtu permkleis. Lai nu gen winsch pats pee numis Gaujeenas draudses lohzeleem moirs now, bet tak fawas pehdas pee numis wehl ir astahjis, furas numis wehl gadu godeem buhs redsamas un posikstamas; jo winsch muhs ar dauds un daschadahm grohmatahm ir opghodajis, furas numis no wina kā peeminas fime buhs wehl daschus gadus. Wifas tahs grohmatas, furas zeen. Heerwagen mahzitajis ir farakstis, jeb pahlakojis, pohipiwa fawoi Gaujeenas draudsei opaksch zena un wehl aise-dams apschlija, ka us preeskhu aissweinu wehl tapat buhschti pohipoht. Winsch art fawoi Gaujeenas draudsei 100 rubl. atpalot schlinkoja, kuri winam no draudses nebzahs un apschlija, kā ik gadus, komehr winsch dīshwo-schoht, scho mihiotibas darbu darischoht. Schim zeen, wezam Heerwagen tehwam gan bij gauschi gruhti fawus draudses lohzeleem astoht, ar kureem til ilguš gadus eefch meera un mihiotibas bij lohpā dīshwojuschi. Gaujeenas draudse art winu tureja kā fawu ihstenu tehwu un winsch art tas woreja buht, jo ta leelaka dala no Gaujeenas draudses lohzeleem ir wina krisitti, eeswehiti un daschi no teem arti jaw swichta laulibas kahrtā erwesti. Schim mihiotom tehwam, tas pehdigais laiks un tohs schirkchanas deenas no Gaujeenas draudses bij lohti gruhtas un gandrihs kā nepeezee-schamas, jo draudses lohzeleem, furas winsch kā fawus behrnus tureja, bij ja-astahj un ja-aiseet us Rihgu un jadishwo kā weentulam, kur wairs ar fawem behrnem un draugeem til drihs nedabuhs satiktees. Zeeijams Heerwagen tehwes nebij ar to ween meerā, ka tikai basnizā no fawem behrnem un mihiotibas lohzeleem atwadijahs, bet winsch arti wehlejahs no fawas mahjas, no mahzitaja muishas atwaditees. Tas jaw naw isdarams ar wiseem draudses lohzeleem schirkchanas maltiti tureht, bet ar teem draudses preesknekeem, tas ir, ar walts wezakajeem, basnizas pehrmindereem un konwenta wihreem. Ta schirkchanas maltite tika tureta zwichtdeenu tai 24tā Oktoberi pee furas arti pats Heerwagen tehwes esohf jaunu runu turejis, par peemian fawem mihiotibas lohzeleem; bet winu tahs schirkchanas fahves tanī reisā esohf til dīli aissgrahbuscas, tā ka ar leelu gruh-tibū tas briktihs esohf bijis japawada. Tad pat arti kahds

Gaujeenas draudses pehrminderis esohf runu turejis, eefch furas tas fawam wezam gonam un mahzitajam esohf sirf-nigas pateizibas fajjis par wina fuhrn un gruhtu puhleschanohs. Zeeijams Heerwagen tehwes art fawu familiju, atwadijahs no fawa dīshwoka no mahzitaja muishas tai 2tā Novemberi, kā ari bijs fapulzejuschees Gaujeenas draudses skohlotaji un wehl daschi wina mihiotajis, kuri winam wehl kā par eepreezino-schanu doschas dīsejminas pee puhleschanahs nodseedaja. Wijsa Gaujeenas draudse gauschi noschehlo fawu wezu ganu un mahzitaju, un winsch arti teescham bijs tahds wihrs, kā ik latram bijs patihkams pehz wina spredikeem, fatikschchanahs un daschadahm isskaidrofchanoht. — Tik kā es fīnu, tad gan wijsa Gaujeenas draudses lohzeleem wehle fawam wezam tehwom labu loimi un wezelibū un wehlejahs wehl kahdu reisi art winu satiktees. Gaujeenas draudse preeskhu fēwīs jaunu mahzitaju ir iswchlejufchis, is Kursemes no Kreuzburgas, Julius von Raison (lofi Mesong). Lai Deers dohtu, kā fīchis jaunais gans un mahzitajis, tādā paschā satikschchanā art Gaujeenas draudsi stahvetu, kā wina preeskchahjeis, zeen. Heerwagen mahzitajis. K. K.—s.

No Kursemes. Vahr to nejauku eeradumu, tā raksta „Lat. aw.“ ka daschās weetās Kursemē wihrī un fēwas wehl mehds weenā reisā lohpā pīrti eet, ir jaw daschi reis awises runahs jeb rafshits un totschu wehl atgadahs ir pat Selgawas ap-gabalā tahdas netiklibas, wehl daschs fainmeeks pats dohd jaimei un ziteem nahburgeom negehligu preeskchischi. — Nejauku no tam kahdā weetā iszehlahs leels familijas eenaidis; jo fainmeze, wihrinu newaredama no pīrti fagaidih, fahrtuhpetees, ka tam ne-esohf galwa apreibuse un gibbons usgabjis, fīreen raudsift un atrohd, ka fainmeeks sehsch us lahwas un Mode jeb Ratscha tam masga muguru. — Nu zelohs pahrmeschonas un strīhdini, beidoht fainmezei slaidri jabehg no mahjas laukā. — Kad nu pagosta valdiba, tahdas leetas nezecsdama, wihrinu nospreesch 24 stundas arresti par wina nekahrtigu usweschanohs, tad jchis wehl aissbildungahs fazdomis: „Kad naw brihw pīrti eet tā kā tehwu tehwu to darijuschi, tad labak pīrti ir janovlechsch.“ — Kad tāhdam nedohu wijs ween arresti, bet kā dascham tehwu tehwam 15 ar plato par ohtru pīsi, gan tad nomanitu, ka tehwu tehweem bija labi, — bet arti fīliki atgadijumi. —

No Pehterbargas. Kā „Wald. wehstnesi“ lajam, kad muhju augsts kungs un Keisars tai 3tā Novemberi fureja smotru vahr teem Pehterbarga un winas, tuwumā stahwemeem kara-pulkeem. Pehz beigtas smotras (pahraudsfchanas) augsts Keisars fozija us teem ap winu fapulzejuscheem generaleem un augstakeem wijsnekeem tohs wahdus: „Mani kungi, wehlesim wijskomandeerim wijs til eespehjamo wehleschanohs!“ Pehz tam augstais Keisars nobutjchoja leelfestu Nikolaju Nikolajewitschu to wezako (muhju augsta Keisara brablis un aktivas armijas wirowadonis jeb wijskomandeeris). Augusta Keisara wahrdi tika no wijskomandeerim kahribubdameem ar fīdi aissgrahbtu urah-faukschanu apfweizinati. Schee augusta Keisara ihji wahrdi, tā Kreewu „Pehterbargas awises“ faka, ir no wijs fīelakas noschmechanas. Wehleschanohs tikai war wehleht, kad no wahrdeem dohdahs pee darbeem. Wijskomandeera eezelschana ir wijs kara-pulks ar preku apfweizinata. Kad pee darbeem dohdahs, tad lihdi ar dohshchanohs pee darbeem arti fahlahs tas laiks, kur upuri janef; us naudas valihdsibu no ahpujes newar rehkinah, naudu preeskhu kara

waijaga Kreewijai paščai apgahdaht; preefch tam tikſchoht jaunas nodohſchanas eewestas. Tee dauds padewibas-rakſti, kas us augsta Keisara runu Maſkawā (ſho runu iſgahjuſchā numerā paſneedſam) no wiſahm walſts datahm tika eefuhiti, ſtaidri apleezina, ka wiſas lauſchu lahtas gatawas wiſus waijadſigohs upurus nest. — Leelfirſta Nikolaja Nikolajewiſchha eezelſchanu par aktiwas armijas wiſkomandeeri peemi-nedama Kreewu awise „Goloſ“ ſaka, ka ſchi eezelſchana eſoht ta laimigaka. Preefch armijas eſoht ſchi eezelſchana jauna ſihme no Keisara ſchelaſtibas, preefch wiſas Kreewijas ta eſoht drohſcha apgalwiba par Balkanes kriſtigo leetas weikſchanohs. Wiſai apgaifmotai paſaulei eſoht jauna wiſkomandeera kara-deenasta novelni un wiſa augſtas gara dahnas ſinamas; waijagoht tika atzereetees pee Keiſariſkas augſtibas (jauna wiſwadona) darboſchanahs par jahtneku un inſcheneeru buhſchanas general-inſpektor, par gwardijas un wiſu Behterburgas kara aprinka preefchneku, — waijaga tika to atzereetees un tad nahtkoht pee taħs pahrlezzinajſchanahs, ka Kreewijas aktiwa armija dabujuſe wiſwadoni, kas wiſas kara-ſinatibas augſti mahzihiſ un guðrs un dauds kara-deenasta peedſihwojis kā rets kahds. — Daſchas Behterburgas awiſes fino, ka jaunais wiſkomandeeris leelfirſts Nikolai Nikolajewiſch tā 9tā jeb 11tā Novemberi aibraukſchoht uſ Kriſchenewu. Wiſa fchtahbs paſtahwoht iſ 80 wiſnekeem.

No Transkawſijas. Kā ta Armeneefchu awiſe „Droeba“ fino, tad Transkawſijā nesen weſela karawane (zelneku rinda jeb pulks) tikuſe no ſneega apbehrta un pa leelakai datai laudis diſhwibu pee tam ſaudejuſchi. Gara rinda ſemeeku ratu brauza ar weſumeem (ſrakti), kas us Alekſandro-polii bija wedami, pa zelu, kad preefch Achalkalaki pilſehtas tuwumā wiſeem breezmigs ſneega putenī uſbruka, ta ka uſ preefchui wairs newareja braukt un ne-ilgi wiſa brauzeju rinda bija ar ſneegu pawifam apklakta. Kahdi 20 zilweki un 60 brauzami lohpini ſneega putenī atrada ſawu nahwi. 13 zilweki eſoht iſglahbuſchees. Ari lehgerim pee Alekſandro-poles ſneegu putenī ar leelu ſpehku uſbruka, ta ka rati ar zilwekeem un ſirgeom tika apweefti, teltes un barakas apgahſtas un pa ſho brefmu brihdi bija leela juſchana, ih-paſchi wehl tamdehl, ka zaur beeseem mahkonem debeſis bija pawifam apfegtas un tika tumſchs, ka ne trihs fohtus newareja uſ preefchui redſeht.

Ahrſemes ſinas.

No Anglijas. Kamehr zitas awiſes plazchi jo plazchi ſino pahr iſrihloſchanahm uſ karu, pee tam peeminedamas, ka karſch karu brihdi gaidsams, ta fakoht jaw preefch durwim ſtahwot, tamehr Anglu leela awiſe „Teims“ wehl ne-atmet ſawas meera-zeribas, lai gan tamdehl zitas awiſes wiſai uſbruhe. Pahr meera uſtureſchanu rakſidama Teims ihpachni norahda uſ Kreewiju un uſteiz Kreewijas politikas uſtureſchanohs. Kreewija wiſu daroht, lai waretu meeru uſtureht un Anglijai peenahkotohs Kreewijai pilnigi peebeedrotees, bet ne wiſ daschā leeta preti ſtahtees, ka wiſa to deemschehl tagad daroht. Kad Kreewija ſawus tautas- un tizibas-brahlus Turzijā aifſtaw un pat par karu nebihtohs, ja teem wehl turpmas pahreſtiba notiktu, tad Kreewija to daridama dara pareiſi. Kapebz lai Anglijai neturetohs uſ Kreewijas puſi, kad Kreewijas leeta ir taiſna leeta. Kad Turzija Kreewijas prafijumeem (tamehr Kreewu kara-pulku nemeerneeku pawal-

ſies tureht, kamehr Turzija ſawu apſohliſchanu iſpildijufe) preti ſtahjahs, tad Turzija nedara pareiſi. Tahdas leetas politikas buhſchanā jaw notikufhas un neweens tam ne-eſoht preti bijs. Ta par peemehru 1860tā gadā, kad Druhu tauta pee Maroneeſcheem bija brefmu darbus paſtrahdajuſe, tad tur ari tika eeliki ſweſchas walſts (Franzijas) kara-pulki un palika til ilgi, kamehr wiſs bija lahtibā eegrohſihts. Toreis Anglija ſchahdai darifchanai nepretojahs, bet to wehl atbalſtija, tapat ari zitas leelwalſts tam peekrita. Kapebz lai nu tagad Anglija Turzijas leeta neſtrahda ar Kreewiju uſ weenu rohku. Ari zitas leelwalſts waretu ſchahdai ſatizibai peebeedrotees. Ja Anglija ſchahdam „Teimža“ padohmam paklaſitu, tad waretu drohſchi zereht, ka meers tiktū uſturehts; bet Anglija to nedarihs, turpreti wiſa wehl Turziju ſlepeni uſrihda un atbalſta. — Beigās mineta Anglu awiſe „Teims“ wehl peemin, ka neweena leelwalſts negriboht karu, tamdehl wehl newaijagoht meera dohmas atmest.

No Londones. Kā tureenās awiſes fino, tad Anglijas kara-ministeris iſlaidis pauehli, ka ik nedelas waijagoht Wuhlitſchā (Wollwich) pataiſht 2 milionu patronas. Senak tur pa nedelas laiku tika pataiſija puſmilionu. Wiſas darba-weetas un fabrikos, kur kara-leetas teek ſagatawotas, teek ſtipri ſtrahdahts. — Kā no Deblines (Dublin) teek ſinohts, tad wiſi Irlandes ſaldati, kas uſ biletehm tikuſchi atlaisti, tagad to pauehli dabujuſchi, ka wiſeem nekaweoht waijagoht atkal deenastā eestahtees un pee ſaweem pulkeem jeb regimen-tehm nonahkt. Ta attauſchana, ka ſaldati uſ biletehm teek uſ mahjahm atlaisti, ir ſhim brihſham atzelta. — Tapat ari teek ſinohts, ka tee abi brunu ſugi (Zitlopſ un Hidra) teek uſ karofchani iſeihloti. Kā „Keines awiſei“ pa telegraſu peenahkuſhas ſinas, tad 21 batalons lahtneku, 7 regimentes jahtneku un 80 leelgabali jaw iſmekleti, lai tohs wiſu pirms waretu uſ Turziju fuhtih, ja Anglijas labums to pagehretu. — To wiſu kohpā ſanemdami redsam, ka Anglija naigi ween uſ karu ſataiſahs; ta ari politikas wiſi ſpreesch, ka Anglija ween pee tam wainiga buhtu, ja Kreewijai buhtu karſch ar Turziju jaſahl. Anglija uſ weenu puſi meera-nodibinaſchanu jaukuſe un uſ ohtru puſi Turku uſ nemeeru un preteſtibū pret leelwalſtum paſkubinajufe.

No Muſtſchukas teek tai ahſemes awiſei „Polit. Corr.“ ſinohts pahr Turzijas iſrihloſchanohs uſ karu. Iſ ſchim ſinahm lahdas ſchē uſſihmeſim. No 1ma Novembera (20. Okt.) ſahkoht ir Donawas aprincki atnahkuſhi 60 batalonu niſamu, 24 batalonu rediſu un 18 pulku Baſchi-Bozuku. Bet tagad arweenu leelaki kara-pulki tur peenahk. Ihpachni leelā ſtaſtla teek ſapulzeti leelgabaleeki. Lihds ſhim tur preefch iſrihloſchanas armijas ir aifſuhtiti 240 bronſes- un leeta tehrauda-leelgabali. Ari par tam ruhpejahs, ka jahtneku pulki tiktū pawairoti. Lehgeri pee Schumlaſ ir ſapulzeti 22,000 jahtneku. Dohma, ka diwi nedelu laikā Turku Donawas armija buhs eefpehjuſe wairak neka 150,000 karinekus ſadabuht, un to wiſa jo drihsak eefpehs, tamdehl ka wiſa iſ teem pret Serbiju un Montenegro ſtahyvedameem kara-pulkeem leelu datu preefch ſewis atnem. Kara-pulki teek uſ Donawu ar leelu ſteigſchanohs fuhtili, ta ka taħs dohmas zelabs, ka Turzija nodohmajuſe ſahlt uſbrukſchanas karu. Dauds no tam teek runahs, ka Turzija, ja wiſai karſch ar Kreewiju iſzeltohs, tad viema eebrukt Kreewijā, viermi Kreewi wiſas rohbeschās eebruh. Turkeem eſoht tahds

nodohms, pee Kalaates (skatees to siu no Rumenijas) par Donawu pahri eet un kara-lauku pahreelt Rumenija. Schahds nodohms daschadu eemeelus deht atrafs par derigu. Pirmahrt grib aislaweht, ka lai kara-lauks nebuhtu Bulgarijas tuvumā, zaur ko Bulgari weegli waretu us karu pret Turziju fajeltees un ohtkahrt lai Rumenija nedabutu fajus kara-pulkus ar Kreewijas kara-pulkeem faweenoh. No Turku puses tamdeht ar leelu klubu steidsahs, lai waretu kara-tiltus un zitas preefch usbrukshanas-kara waijadfigas leetas fagahdaht. Tik noopeetri Turzija us karu dohma, peerahda ta buhshana, ka starp Turkeem tāhs walodas teek ispaustas, ka Anglija suhtischoht Turzijai kara-fpeku no 50,000 wiireem palihgā. (Skatees to siu no Londones.) Ari daschi Pohli, kas libds fchim ahrsemēs dsihwoja ir us Turziju aisdewuschees, gribedami par wirsneekeem Turku kara-deenastā eestahtees. Turzija, Rumenija, Anglija, Kreewija, wifas fataifahs us kara, tikai truhkst kara-peefazishanas un lelgabali fahktu duhkt un asinis pluhst.

No Turzijas. Wifas meera-zeribas teek luktas us to Konstantinopelē noturamo konferenzi jeb sapulgi. Schi konferenze, kā lasitajeem jaw sinams, buhs fastahdita is leelwalstju weetneekeem, kas fpreedihs, sem kahdeem nolihgumeem un pahrgrohsjumeem meers buhtu nodibinajams. Efahkumā Turzija negribeja konferenzi peenemt, fajidama, ka wina zaur to saudetu fawu gohdibū pee walsts, jo walsts fawu waldbiu par nestipru turetu, kad zitu walstju weetneeli vahr winas eelschigahm buhshana hñ sprestu. Zahdas isrunas bija Turzijai pret konferenzi un ilgi wina kawejahs to peenemt, libds tai 6tā Novemberi wina to peenehma. Lai gan nu Turzija konferenzi peenehmuse, tad tomehr wehl newar dohmaht, ka Turzija bes wifas pretochanahs konferenzes fpreedumeem padohjees; ihpaschi fchahdas dohmas rohdahs, kad apdohmajam, ka Turzija fawā Osmanni buhshana pawifam apstinguje un wifpahri fajuht, ka apgaismota Eiropa us fcho buhshana netura drauga prahdu. Saprohtama leeta, ka Eiropa newar atlaut Turzijai fawu senaku buhshana nepahrgrohsitu ustureht un ka tai daschadi pahrgrohsjumi buhs ja-isdata. Ja nu Turzija no fawas wezas buhshanas negribehs atlaistees, tad gan prohtams, ka konferenze newarehs meeru ustureht. Kā rāhdahs, tad Turzija padewufhs daschahm krahpigahm zeribahm, weenalga waj zeredama, ka warefchoht fawā wezā buhshana palikt nepahrgrohsita, jeb waj dohmadama, ka kari fahldama nahfchoht pee uswarefshanas. Ka Turzija ar wiſeem ſpehleem us karu fataifahs, to redsam no kara-ſpehku iſtihloſhanas un kara-pulkus atwahfshanas is Aſijas un Aſrikas us Eiropas Turziju. (Skatees ari to siu no Rusihukas.) Tik daudi wiſpahrigi vahr Turzijas buhshana peeminejuſchi, greeſiſimees atpakat pee konferenzes. Wifu pirms pee konferenzes buhs ja-eewehto, vahr kahdeem prafijumeem un pahrgrohsjumeem konferenze ſpreedihs. Kā awiſes laſams, tad Kreewija leekoht konferenzes ſpreedumeem fchahdas punktes par pamatu, preefchā: 1) wiſpahriga un ſtingra kari-ſhku nonemchana wiſeem Boſnijas, Herzegovinas un Bulgarijas eedſhwotajeem, lai tee peederetu pee kahdas tizibas peederedami; 2) weetigas polizejas pahrlabofshana, pee kuras (prohti pee polizejas) ari kristigee eedſhwotaji veelaishami; 3) Turku ahrkahrtigo kaxotaju (Tſcherkeſhu, Baſchi-Bozuku u. z.) atfaufshana is fchihm paivalstehm; 4) Tſcherkeſhu pahrwefshana us Aſiju, kuri Eiropā us dſihwi nometuschees; 5) par walsts-deenastneekem jakem tikai is tāhs weetas eedſh-

wotajeem; 6) walsts-deenastneekem no eedſhwotajeem želani; 7) waldishanas leetās un teefās jaleeto tāhs weetas tautas waloda; 8) preefch fakras no fchihm paivalstehm Turzijas walbiba eezeſ ſewifchku gubernatoru, kuraam waijaga peedereht pee kristigas tizibas; 9) defmita grafcha makfashanas weetā ja-eegrohsja taisnaka nodohshana nemchana; 10) preefch pahrraudſhanas, waj vahrgrohsjumi (reformas) teek pa-reiſi isdariti, teek is leelwalstju konsukeem eezeſta pastahwiga komiſſia. —

No Belgrades. Tai 31mā Oktoberi tika generalim Tſchernejewam eesneegts rakſis no Belgrades mahzitu lauſchu kahras, kas is fawa widus kahdu is proſeforeem, awiſhneekem mahflineekem u. t. pr. pastahwoſchu pulzian bija iſwelejuſchi, kas lai Tſchernejewam mineto rakſtu nodohdoht. Eeſneegto rakſtu iſlafijis Tſchernejews atbildeja, fchahdus wahdus, to Latveeſhu walodā tulkolus ſchē uſrakſtam: „Mani fungi! Altajat, tā ka es pilnigi Serbu walodu nemahku, Jums Kreewu walodā us Juhsu un Juhsu beedru iſſajitahm juhtahm atbildeht un turksaht pateiktees. Preefch tſchetreem mehneſcheem, kad karsch fahkabs, — weenas tautas karsch, kura panahlumi paſaulē peerahdijs tautas duhſchigu prahdu, ſtingribu un iſmanibū preefch fawu brahlu atwabinaſhanas ſwehtas leetas nobeigshanas, — toreis wiſpahri Turki, ka ari Eiropa, pat daschi is paſchu tehwijas dohmaja, ka Serbijai nebuhschoht ta eefpehſhana, ſcho leetu isdariht un ka wina jaw pehz divi nedelahm buhs zihniſhānā vaguruſe un pawifam ſakauta un ſruſta weetā buhs us Belgrades tohna redsams puſmehneſis. (Ar ziteem wahrdeem: Belgrade, Serbijas galwas pilsjehta tad buhſchoh Turku rohkās.) Bet darbi parahdijs, ka wifas Turku zeribas un Serbijas draugu bailes bija weltaſ bijuſchas. Serbu tauta zihniſhānā pilnus tſchetrus mehneſchus pret waru, kas neween is Eiropas Turzijas, bet ari is Maſ-Aſijas, Egip̄es, Tunisies un Albschihras bija nahkuſe. Us kara-lauka atrada karineeku lihkus is wiſahm Turku-tizigahm ſemehm. Naw tapehz ſabrihnahs, ka Serbu ſpehls pā daktai nogura pret tāhdu negaiditu no Turku-tizigahm ſemehm nahldamu waru. Turki tomehr nebuhtu nekahdu pahrfwaru karofshānā vahr Serbeam dabujuſchi, ja waijadfigā brihdi buhtu Kreewija kari eemaiſiſuſehs. Paſham par fewi tunajoht man jaſaka, ka gan nebiju tas pirmais, kas fchihs ſemes ſaweenibu, Deenwidus- Slahwu zeribu, ar ziteem Slahweem ſaprata, bet to waru drohſchi ſaziht, kas es biju starp teem pirmeem, kas Serbu leetu dſili fawā ſirdi ſajuta. Lai dſihwo gospodars un ſirſis Milans Obrenowitſh IV! Lai dſihwo Serbu tauta! Lai dſihwo Serbu armija!”

No Serbijas naht ſinas, ka tur teek gahdahs vahr truhkumu-zeesdameem. Is fchihm ſinahm kahdas ſchē uſſihmeſim. Wifu pirms japeemim Anglija. Anglija, kā lasitajeem ſinams, turahs us Turzijas puſi un us tāhdu wihiſi grivoht negriboht palihds kristigohs Turzijā apſpeest; turpreti zitadi iſturahs Anglu tauta pret kristigeem, kas teem palihdsibu rauga paſneegt. Tā par peemehru (Anglijas) Manschesſtress palihdsibus beedriba ir us Serbiju aifuhlijufe dakteri Zieman, kas ya Serbiju buhwe barakas (fchkuheem libdfigus namus) preefch Boſnijehu un Bulgaru familijahm, kas us Serbijas atbehguſchas, tur patwehru mu no Turku negantibahm melkedamas. Kahds zits Anglis apkahrt brauka un ſneeds palihdsibu nelaimigeem, kas bresmigi zeefch zaur aufſtumu un baribas-

truhkumu. Bes tom wchli nahk palihdsiba no Italijs, prohti Italijs trohnomantneeze Margarita atrakstijuse, ka drihsunā suhtischoht leelaku naudas sumu preeskj familijahm, kas bes pajunta palikuschas. Italijs konsula graja Joannini gaf poscha cetafisjuze brihwu laischi kehki. Is Kreewijas, ja senakas suhtitas naudas sumas nerchfina, ir no 15ta Oktobera atsuhtiti kahdi 40,000 rublu; pat no tahlahs Amerikas par palihdsibu truhkumu zeesdameem ir atsuhtijuschi 4000 mahrzinu sterlinu (wairak neka 30,000 rublu muhju naudā rchkinjoht.) Pohr palihdsibu Serbeem runajohrt ari jaopeemin, ka us Belgradi atbraukuschi trihs suhtitee, kas no Maßkawas Slahwu komitejas suhtiti, lai issinatu, kur un ka taks no minetas komitejas suhtitahs naudas tiluschas isleetotas. Tod ari atnahkuschas finas, ka Turki pameera nolihgumus pahrlahpdami usbrukohrt Serbu zeemeem. General-adjutants Ignatjew usdewis konsulam Karzowom, lai par satru tahdu pahrikahpschanu tuhlit winam laischoht sian.

No Rumenijas. No Galazes pilsehitas teek ta sinohits: Mu hju pilsehita tagad nemos wairs ne-isskatahs ka andeles pilsehita, bet wairak lihdsinajahs kasernei. Sche ir kahdi 6000 saldati koreli eelkti. Schejeenas apgalā un Ibrailā ir kahdi 10,000 saldati. Tai 29ta Oktoberi atnahza pahwele, ka koreli ja-apgahda wehl preeskj 5000 soldateem. Teem pee reserwes peederigeem ir noteikts, ka wineem wisu seenu buhs deenastā palitt. Weetneki, kas no reserwisteem (pee reserwes peederigeem) suhtiti, teek atraidit ar to nofazijumu, ka ari wini paſchi tikschoht eefankti. Un teesham ari ta ergrobsichts, ka wisi pee deenastā peederigeem ari tikschoht eefankti. Ka dīrd, tad Rumenijas kara-ministeris nodohmājis preeskj aktivas (us karoschanas gatawas) armijas fada-buht 85,000 wihrū. Schahds nodohmās zcur-tam zehlees, ka dohmanuschi, ka Turku kara-ſpehks warbuht zahlschoht usbrukschanas kuru un par Donawas leelupi pahri eeschoht. To dohmadams kara-ministeris lizis zaur inscheneeru komisiju taks eiwehrojamahs weetas apluhkoht, kur krostu-baterijas waretu cetaishti. Pee Kalifates tikschoht cetaishta wefela xinda krostu bateriju. Strahdaschana jchinis deenās sahkuſehs. Rumenijas firste usacenschoht wirowadischanu pahr kara-ſpehku un teek tas 20ta Novemberi Galaze gaidihts. Winch wiſus kara-pulkus pahrraudschoht un pats pahrlleezinashotees no tam, waj kara-ſpehks us karoschana gataws. Kara-leetas un riiki ir wizai teizami un labi, wiroweeki ir kreetni un saldati kawas rižibas un karineelu tikumu deht salihdsinajohrt ar senaku laiku saldateem, ir usslawejami. Wisi Rumenijas pilsehita saldati pee Besarabijas rohbeschahm teek favā slaitlā pamosinati. Kara-pulk teek no Bruhles upes cīsteleti us maso Walacheju, ihpaſchi us Krajowu, kur ari firsta (kara-ſpehka wadono) lehgeris tiks cetaishts.

Wehja ziti palihgi pee augu-waisloſchanahs.

Kad jaw Mahjas weesā 41mā numerā zeen. Lafitajeem stahstiju par wehju un wina brihnichkeem darbeem pee augu-waisloſchanas, tad gribu ari wehl pasneegt kahdu masumu par wehja ziteem palihgeem pee ſcho dabas jautumu isglihtoſchanas, un augu waisloſchanas darbu.

Lee ziti palihgi, kas tik pat ſchigli gahda, ka neweens sedinch nevaleek ne-apwaislohts, ir taurini, bites, muſchinas un daschadi kustonisch. Ne-isbrihnojam ir tee darbi, kahdus ari ſchahs masas radibinas paſrahda. Bites un taurini ir

tee leelee puču mihlotaji un draugi, un blaku ar wineem stahw dauds masu dſihwibinu, kas seedu falduma ſawu ihsu dſihwibas laizinu rauga ſaldinaht. Gan ſchee kustonisch, retais tik paſhft ſawus wezakus, un retais tik dabuhs redseht ſawus behnus — jo ta leelaka dala no wineem isleen pahfarā is pautineem, kad jaw wezaki ſen rudenī nahwes meegā emiga, un paſchi ari atkal rudenī apmireit, tik ifdehtus pautinus atſtahdam, no kureem tik ſawā laikā dſimē ſee behnini — mehs ſakam, gan ſchee kustonisch mas ko ſina no tachm agrakahm pa-audſehm un tik pat mas no teem pahznahkameem, tad wini tomehr gahda, ka winu pahznahkameem tohda pate krahſchua ſeedu paſaule atwehrtohs, kur ari wini behni waretu ſawā dſihwes laizinā papreezatees; tapahz wini tekadami un ſkraideledami no weena ſohka pee ohtra, no weena ſeedina pee ohtra aifef to waiflas putekličhus vee teem ſeedineem. — Un redſ! tik lihds ka bite waj zita dſihwibinaa leen eefchā ſeeda krohniti, gribedama tur ſaldin ſumofinu bauhdit, te zaur ſcho aiforſchanu pahrlipht ſee putekiu možini un apbahrtia bititi pahr-pahrim ar putekleem; un kad nu bitite pefuhkuſehs ta ſalduma aiftet pee ohtra, ta ſeeviſchka ſeedina, tad nokratahs no teem pahrnineem un pahlnainahm kahjinahm weens, ohris puteklitis, un ta ir ta mihiſka manta ſhim ohram ſeedinam, tas zaur weenu paſchu putekličtohp par mahtiti. Ta tee kustoni, kas no ſeedineem pahrtæk, paſchi atkal par to ruhpejahs, ka ſeedu nelad netruhft ari winu pahznahkameem. Un jo dīſtaki darsbojabs un apluhko ſcho brihnichku darbgs dſihwi, jo wairak reds, zik guđri wiſs darihts un ka tai masakai leetinai te ſawa weeta. Ir atraſti tahdi augi, kuru ſeedinach wihrischkis un ſeeviſchklis ſohpā ir ta noſlehgti, ka tur wehjinchnewaretu waiflas putekličhus kaiſht no weena us ohtra. Un tomehr bes waiflas tahdam augam buhtu jaſuhd. Un ko dohma? Ir weena muſchina, kas atkal ſcho augu, ka ſawu mihiſko, uſmelle un par apwaisloſchanu gahda. Bet kahda nu gon ir ta pateiziba, ko ſchis kustonihits par ſawu darbu dabuhn? Ne kas zits, ka tik ta weenreisiga paſuhličhanahs pee ſalduma awota, jo lihds ar ſcho preeka brihtinu winam ir tuhdal ari jaſataiſahs ſchirtees no ſchih ſaſaules. Ta ſeedina truhbina ir zeeti noſlehgta, wiſaplahrt stahw ſpurinas, kas pa weldei faktiht, kamehr kustonis eeleen, bet wiſi ſazelahs pretiſki, kad kustonitis pehz ſaldas maltites rauga atpakač ſikt; ſpurinas atſtumjahs preeskjā un kustonis paleek zeetumā, ko wina ſvehks ne muhſham wairs newat atwehrt. Nahwes isbailes winch nu raustahs un ſpahrdahs un zaur ſpahrdiſchanahs ſapliht ſchi auga zeetais waiflas putekli možinch un isbahrstahs us to truhbinas wirſu, kas apakſchā ſtahw un ta tad ta apwaisloſchanahs noteef; bes ſchahda ſukainiſchā tas neſpehtu notilt un augs jaw buhtu ſen iſnihziſ. Skates nu, mihiſko laſitaj, ko weens ſchahds, un wiſi ſukainiſchī pee dabas glihtuma ſtrahda, waj tas namumis paſcheem par leelu ſlahdi, kad mehs tohs masus kustonischus daschu reift ſohdam un nonahwejam.

Blauwas Eduards.

Tauna grahmata.

Muhju wezais Dünzbergis, mums wiſeem paſhſtams un mihiſtalsneels un dſeefmineels, kas puſgaduſimeti ar ſawu tautu lihds geetis un lihds preezajees un wihra-gadob nahzis, ne-apnildams un nepekuſdams ſawai tautai ſtrahdajis preeskj gara-, brihwibas- un

Nentneeks

teek mērlektas preelsch labdas puismuischhas, libds 53 defetinas leela, un preelsch labdas ohtras puismuischhas libds 15 defetinu tikkumā ar tūklaah peedrigabni plawahm, ganibam un keegelu-zepli ar ūchūnī un ihst labu mahs. Abi gruntsgabalt atrohdahs Witebšas gubernā, 25 werfti no dīselsezela stanjijs; robbesbas ifsteepjabs libds freispilsfehā Luzīnai. Baar to, ta freispilsfeha tuvū, keegelu un mallas-jenās ir augstas, pīmais gruntsgabals ihst derigs preelsch keegelu-fabrikanta. Klahtakas finas Franopō muischā pee Luzīnas un pee Velikan muischhas pahrvaldibas pee Schenberges, Bauskas apriki.

Witebšas gubernā un kreise ir izselofhanas deht no brīhwās rohlas pahrdoħdama

fālwarķa Rehpischa

ar 35 defetinas labas seimes un plawahm, un labu meschu, tur ir leela dāta behja lohti; ekas ir jaunas un labas, arama seime ir eestrahada libds 13 defetinas. Atrohdahs no Witebšas pilspējas 17 werfti un no Pehterburgas īcōfējās 4 libds 5 werfti, pretim Barwolans pastēc-stanjijs, Būklawas drāude. Ja tas wehletohs fālwarķi pīrti, teek iuhgts, apslatishanas deht wehl November mehnēsi

5. g. attahkt pee grunitneela

A. J. Semneeks.

Ausjomu deegu magasihne pee Gulbja,
Rīgā, Kalku-eelā № 19, tressha magasihne no rāh-

tūhā pa kreiso rohlu tad uš ahu eet.

Uš durwimi redšams balts gulbis.

Ghini magasihne ir dabujamas Wahajijas wiſ-

balas merino-wilnas dīrias no 50, 65 libos 100 l.

mahrz., kā arī Pinna un Angli aushamoħs deegus.

Baltohs deegus par mahrz. № 20 24 30 36 40

45 48 52 55 58

Par zitahm pehrivēhm teek 7 libds 8 lap.

wairal malfahs. Leela iswehle drukatu deegu 65 un 70

lap. mahrz. daubj pehrehs. Katrīs pīrjejs dabu ap-

galwoſhanas-ſīmī, pīr turu wiſch war pahrmi

fasu prezī ja nevatikti.

3

Wiħnusis

uſ ilgeem gadem pahrdoħdams; īnwakas finas Mahjas weesa redatjija.

Weenas ehrgeles

ar 6 registerem un pedali ar fātu ūlāni ir par 300 rbi. un ohtras ehrgeles ar 3 registerem par 150 rbi. un slīghel-läweereb par 125 rbi. pahrdo-

dams pee Susto, leela īvurmanu-eelā № 38.

Pulkstenu-bohde

Sinder-eelā № 20, Bēda mahjā,

peedahwa leelā iswehle un par lehtahm zenahm fu-

draba un selta kēschas-pulkstenu, fudraba, talmi-

um jaun-selta kehdas, kā arī wiſadus feenās-pulkstie-

aus sem apgalwoſhanu. Wiſas pulkstenu fatafi-

shanās teek iſdaritas par mēnrahm zenahm sem

apgalwoſhanu wiſinajak uſ weenu gadu.

Pulkstenu-taiftejais R. Rosenthal,
Sinder-eelā № 20.

Balsams pret planifahm un

matu iſkrirschannu.

Schihs jahles, las nelahdu ūlādi nedara un lo-

giūt valici iſmellejuſhi un par labahm araduſāri,

nedara ir planifahs wairi nerohnahs un ta mati ne-

isfrīht. Arī tur, tur pēbz galwas-iſſituma viſlās

weetas bijusħas, atlal no jauna mati aug, tad ūchūnī

jahles ilgħu laitu drubke. Las ir dabujams pee

A. D. Werbišky, Wehver-eelā № 6.

Mahja

ar ehrbegeem un granti, tur atrohdahs restorazjo,

ir aħseloħšan as deht pahrdoħdama Blaskwas

Ahr-Rīgā, leelā eelā № 185. Klahtas finas turpat.

Von Dyk Riga Superphosphate - Doseard -	P. van Oyf Smelzschmelze № 1 un 19.
	Claytona Lokomobiles un lokom. machines,
	Packard superphosphate un wiſadas laulkaimneebas machines un riħħus wiħpahri.

Salajē taj 25. November pulssien 12 pafdeena
 tiġi wejha Salazex drandex-ſkohlas mahia u
 trupi wa'rafħoħlitajeem pahrdoħta.

N. Begeſač,
 baxnizas preelschnecks. 2

Kommisioners

jarislas Augstibas
 Leelfista Nikolaja
 Nikolajevitħxa ta
 Weżjal aissħabwa
 jħana. 3

Arflus, Sweedrijas, is mihiha wiċċu labak
 istħawu, ween- un diwju ġu.

Eżefħas, glisgħi is-ħalamas d'seħħi un ar

Arflu dalas,

lä: istħwix, soħħes, striħka-galdus no wiħla-
 fahs un jaunħas konstruzijs 5

Oferuma fabrikas, Sweedrijā.

Wenigais krahjums pee
F. W. Grahmann,
 Rīgā, Nikolai-eelā, blakus strħnejtu-dahrsam.

Rīgħas Latweesħu beedriba.

Sweħtieen, 14. November jid. 9.

Mahrtiñ-balle.

Billetes preelsch beedrem im dabbahm maſsa-

50 kap, preelsch zaure beedrem ewewtem laużi-

neem 1 rbl. — Gesamtums $\frac{1}{2}$ 9 wal; beigus paf-

3 riħha. Beedribas ruħnej tiks flejtas paf-

riħha. Beedru kahresi u sħaddiħas.

Kahrtas komiċja.

“Beribas beedriba.”

Sweħtieen taj 14. November jid. 9. preelschla-

ſħana, par mahaui-żiġi un wiñas augleem; —

efaktums paf. 6 walak. 5

preelschneeks.

Behfis

taj 21. November jid. 9. pulstien 3 p. p.
general-fapulze.

Dienas-kahrtiba: remidentu jelfxha.
J. L. B. preelschneeziba.

J. Bürgermeistera

SÄGEN u FEILEN

peedahwa faru bagħu trahju anglijas feleks-, deħlu-

1. dflmawu- un rinka-saqiegħi un wiħħus
 les preelsch tisħħierem un zimermireem
 no farranu un baita slabba-reħebu kohla,
 patenteeretus kaufejamohs kallus Mor-

ganġa patente, Ken-
 zible kompani, Batersea Works, Lond-

on, patenteereti un
 ar goħda-mal fu ap-

galwoſhanu, kā ar eels- un aħre-

sejies għataw ebhe-
 dħol, dflmawu tħalli-
 dħol biex-żi u kien idha.

Kraħjum a preelsch Baltijas gubernah, pahrdoħdu es-ħobb

2. fallet par fabrikas zenahm ar apgalwoſhanu.
 kien idha kien idher is-ħobb
 tad-weiħi u kien idher is-ħobb.

Tad weħi es-ħobb kien idha kien idher is-ħobb
 ween- un diwistohru pistoles un revolwerus wiſleelħa iſweħle
 par wiſleħtakam zenahm.

TRADE MARK.

3. Mōrgan's Patent

J. Bürgermeistera

teħraudu-leelu boħde Rīgā.

No jensures awħeleħħi. Rīgā, 12. November 1876.

Driekhs un dabujams pee bil-ħalli- un grāmatu-driekta Ernst Plates, Rīgā, pee Reħġiera baxnizas.

No polizejjas awħeleħħi.

Peelikums pee Mahjas weesa № 46, 13. November 1876.

Weera weeta pee Spirdinn esera.

(Slates № 45.)

"Judit," bailigi tagad bals is tumsha sambara issauza, "Berneru kungs — ak manas sahpes — Bernera kungs, waj Juhs pee manim nenahzeet? Ak waj tad neweens, it neweens pee manim nenahz?" Welis fensi jutahs diki aishgrahbu no waimanadamas faulshanas. Winsch paleekdamees eegahja sema sambari, bes ka tumiba winam buhtu atlahwuse, pirmā brihdī tur jeb ko eeraudsift.

"Es ne-esmu Bernera kungs, mans wahrods ir Welis. Majors mani pee Jums atfuhija un leek jautaht, ka Jums eet," Welis fazija ar lehnu balsi: "Waj Juhs diki zeefchat?"

Winsch nedabuja nekahdu atbildi, un kad Wela azis ar tumibū bij eeradusjhas, winsch eeraudsija zilweku, kas dekōs satihts, leelā gulta guleja, kas gandrihs wisu sambari pee-pildijo. Slimais arweenu wehl zeeta kluju, bet winsch zeh-lahs ar sawahm diki nogahjuschahm meefahm arweenu augustaki no kiseneem ahrā, ar usplehstahm azim us Eschenu Weli fletidamees. Tad peepeschi eebrehldamees winsch atkrita atpakał, uswilka dekus winsu un guleja kluju waivedams.

Welis nesinaja, ko no slimaja brihnischigas darishanas dohmaht. Winsch fletijobs apkahrt. Jaunais meitens stah-weja aif wina durvis. Wina bij plikas rohkas krusleem pahr kruhtim jaikuje un fletijabs ar sawahm degofchahm azim Welim azis. Bet tik to wina Wela azis pamanija, greesahs wina lehni apkahrt un aishahja preekschistabā. Welis fak-hra slimaja wahjo rohku, ar ko winsch dekus faktampejis tureja.

Nohka rauslijabs, it ka kad slimais winam to gribetu atraut.

"Waj Juhs diki zeefchat?" Welis wehl weenreis prasija.

"Waj newaru Jums drusku sahpes atweeglinahi? kas Jums taisch?"

Slimais guleja itin kluju. Tad winsch atmata deki ahtri atvakał un atlahja sawu bahlo, no swedreem milku, ar gareem firmeem mateem apkahrtu waigu.

"Juhs — Juhs," winsch steneja, us Weli nejauki paskaidomees. "Juhs gribat man palihdscht? — Juhs — Juhs — faju Weli? — Juhs esat ahrste? — Varot Juhs lih-dseht?"

"Es drusku saprohtu slimibas ahrsteht. Es Juhs no fids noschehloju. Dohdat man sawu labo rohku."

"Né — né, ne to labo — Neweenam — Jums ne! — Mani ohdschi — mani ohdschi! — Ak ka es zeefchu — ka tas dur un gressch un dedsina wifos lohzellos — wifos kau-los! — kas man war lihdscht? — Deewo — Deewo — ween un Juhs — waj Juhs esat Wela kungs? — Juhs mani noschehlojat! Ak, fakat wehl weenreis, ka Juhs esat Wela kungs un ka Jums ar manim ir lihdszeetiba."

"Kalab Juhs par to schaubatees?" Welis prasija usmanigi. "Es Jums faku, es gribu wisu dariht, lai Juhs sahpes waretu atweeglinah. Dohdat man sawu labo rohku, lai Juhs pulstenichus parang." Welis fazija meerigi wina kreiso rohku wehl arweenu turedams.

"Ne to labo! — Jums wisu — tikai ne to labo! — winsch atkal brehza: "Bet ka tas ir? mana kreiso rohla man wairs nefahp — wifa rohla nefahp, kungs — ak turat

manu rohku — arweenu manu kreiso rohku — zil weegli man paleek."

"Waj Juhs esat sahles bruhkejusch, jeb ko Juhs zitu bruhkejat? Nahdat man winas fchurp."

"Neko, neko," teiza slimais meerigaki, "neweenaś sahles, neko zitu, man nekas nelihds, ka winsch! — schē winsch fehd, schē — nejakat neweenaś — schē fehd mani ohdschi," winsch teiza, nejauki fletidamees un us kruhtim rahdidams, "schē winsch fehd, ko neweens newar dseedeht — neweens, ka til winsch — winsch — winsch ween!"

Slimais atkrita atpakał spilwendos un aisdarija azis. Wina kruhtis sahla drusku meerigaki elpoht. Welis fehdeja, slimai rohku arweenu wehl turedams, diki aishgrahbs us gultas malu. Winsch ta gan kahdu puftundu fehdeja. Tad winsch lehni pazehlahs un uslita slimaja rohku us deka, bet tanī paschā azumirkli winsch ari usmohdahs.

"Ak, Juhs ejat, ari Juhs ejat. Neweens manas sahpes ta naw atweeglinajis, ko Juhs, un nu Juhs ejat no manim? Man tagad tik brangi — un Juhs no manim ejat un wini nu mani atkal mohzihs — taks tschuhfsas! — Ak, kalab Juhs nepaleekat pee manim, Wela kungs," waideja slimais.

"Es atnahfchhu atkal, Jeschinski kungs, es drihs atkal atnahfchhu. Es dohmaju, Juhs sahpes wairs tik ahtri ne-nahks atpakał. Es schodeen newaru ilgaki valist, es newaru arweenu pee Juhs gultas stahweht."

"Ak, Juhs ejat — Juhs ejat! Bet Juhs nahkfeet atkal, Wela kungs. Waj Juhs faju Weli? — Ak, fakat man, "winsch lehni prasija, "fakat man, waj Juhs faju Weli? Waj Juhs rihtā atkal nahkfeet," winsch teiza diktaki, "manas tschuhfsas mukhs probjam, kad Juhs nahkfeet. Ejat tad, bet lehni, Wela kungs, lai tee ohdschi nesin, ka Juhs probjam ejat." Winsch fagrahba Wela rohku un speeda to fir-fnigi pee luhpahm.

Paleezet meerigi, es rihtā nahfchhu un nesfchhu Jums sahles, kas Jums buhs par atweeglinafchanu."

"Ak, neko, neko! nahzeet tik atkal Wela kungs, tad neweenaś sahles newaijaga. Ak ka man tagad weegli ir, ilgi man tik weegli nau bjis."

"Nu paleezet meerigi, es rihtā nahfchhu atkal. Ar Deewo." Ar to Welis atlahja sambari. Judite nebij islabā. Winsch isgahja laukā. Te wina fehdeja us leela almina durwu preekschā, rohkas llehpī. Winsch palika wina preekschā stahwoht un wina pazehla sawas fmukahs azis un usskatija wina zeeti.

"Waj Juhs esat ta slimaja meita?" prasija winsch lihdszeetigi. Wina palohzija galwu, par sihmi, ka ta ir.

"Waj winsch jaw ilgi ta zeefch? zil gruhti winam eet."

Wina atkal palohzija galwu, un usskatija atkal winu ar brihnischigahm prasidamahm azim.

"Juhs esat mehmi?"

Wina atkal galwu palohzija.

"Ka es Juhs noschehlojat! Oshwojet weseli, es rihtā atkal atnahfchhu."

Te wina peepeschi uslehzahs, fak-hra wina rohkas un bu-tschoja taks.

Winsch taks wina atrahwa un gahja ahtri us meschu, par to zelu, kas us majora muischu weda. Wehl weenreis us

fehts plazi apgreesdamees, wiſch eeraudsija, ka Žudite pee ſchohga veespeeduſehs wičam pakal ſlatiſahs. Wiſch gahja nemeerigi, ſtipri ne-apmeerinahts. Ko ſlimaja brihnichliga iſtureſhanahs, ko wiča jautaſhanas pehz wiča wahrda noſihmeja? Wiſch ne-atminejahs, kahdu reis ſcho wičru redſejis un tomehr wiſch ſchaubijahs pahr wiča wahrdu. Un nu wehl ta buhſhana, ka ſlimaja ſahpes tik veveſchi tila rohlu ſatweroht atveeglinatas, kas gan dſirdehts, bet tafchhu reti atgadahs. Un ſchis ſmukais meitens, ar to karſto, mehmo walodu, ar taħm brihnumu ſmukahm ožim. Welis gahja dohmigī zaur meschu.

Uſ weenreis wiſch palika ſtabwoht, jo no paſalnixa wiſch eeraudsija wiapuſ palejas Eglu muſchhas ehlaſ.

Wiſpuſ velelojeem, ar fuhnahm apaugscheem akmenu muhreem ſteepjahs jaucks klojums un ar granti ſmuki uſlohpiti gangi ſtarp vuku dohbehm un ſatahm palejahm pahri. Aug-ſchā ſtabw ſtarp leeleeem kohkeem firma, weza akminau buhwe, lungu dſihwoſklis no Lublinſka ſamilijs, kas fawu muſchneekā kahrtu Turku karōs eemantojuſchi, tagad zaur prezibu Turowskam pedereja.

Welis bij kahdu laizinu ſtabwejis un to muſchu apluhko-jiſ. Tagad wiſch kahpa uſ leju un gahja pahr plauu tee-ſham muſchhas fehtsplazi eelſchā, zaur wezajeem no akmineem muhretem wahrteem.

Pirmais mahju eedſhwotajs, kas Welis apfweizinaja, bij Baſehns. Wiſch uſlehža no ſirmas, dſeſtras akmenu grihdas un ſpeedahs puſ bailigi puſ liſchledams wičam klah. Bet Welim nebij walas, wiča miheſtibas parahdiſhanas atbildeht, jo turpat no iſtabas iſnahza Anna un ſneedſa wičam mihligi ſmaidiđama, ka kahdam wezam draugam rohlu, kuru wiſch ſweizinadams pee luhpahm wilka. Un ta preeſch wičas ſtabwoht, ar maſ wahrdeem fawu ſchurpu nahſchanas mehrki iſteizoht un wičas ſmuko ar bruhneem mateem apohbeshotu gihmiti apluhkodams un tumſchi filas oztinās ſkatidamees, aplidinaja wiča garu meerigs, patiħkams gaifchums, aifbehga wiſas behdigas dohmas. Wičas luhgſchanu paſlauſidams, wiſch gahja wičai lihds zaur leelo ſemo ſahli uſ dahrſu, kur ziti mahju laudis pee brokta ſehdeja.

Bet wiſch apſtabjhahs ſahlē un wiča ažis palika uſ nupat eefahltu Annas bildi ſtabwoht, kas pee mahlera galdira ſtarp vehrwehm un vindſeles ſtabweja.

„Bernerera kunga darbs,” Anna teiza noſahcdama. „Waj wareet pehz ſha eefahlkuma darbu ſihmeht, ka iſdohſee?”

„To tagad gruhti war ſinah un es labvraht ne-uſteižu un neſmahdeju, eelam wehl darbs nau pabeigts, un —”

„Un?” prafija Anna.

„Un, veedohdat, originalam klahi eſoht pat jaukakas bil- des jaukums paſuhd. Bildei ari tik ir peemixa wehrtiba un es gribetu, ka man nekad nebuhtu ſha wehrtiba jazeeni.”

Anna noſahrka, apgreesahs ahtri, druſku nokaunejuſehs, uſ waſejam durwim, kas uſ dahrſu weda.

„Mans tehws jaw mums naſk pretim, naſzeet, Wela kungs.”

Majors bij teſcham, tik ahtri, zil wiča lohla kahja at- lahwa uſzhelees un ſneedſa Welim abas rohlas ſweizinadams pretim.

„Eſat ſweizinati, lauwu uſwaretajs, kukanu gehgeru meiſters! Tas ir jauki, ka jaw tik agri naſzeet,” majors fauza wičam pretim. „Prohwejat manu Rihrsteina wičnu, pateeſi

un lihdsat mums mahlderi vahrguht, kas wiſu grib no ſmahdeht, kas Wahzu weenibu un Biſmarku grib aifſtahweht.”

Welis ſmaidija un apfweizinaja, druſku galwu paſlobjidams mahlderi, kam Welis eeraugoht aſiniſ bahlajōs waigōs ſakahpa. Welis pagreeſahs pee majora gaſpaschas un paſhrpaſija ar mihligeem wahrdeem par wičas weſelibu.

„Waj Juhs newaretu kahdas nedekas pee juhras uſturetees, zeeniga gaſpascha? Bret ſlimibahm, kahda Jums ir, bahde- ſhana buhlu kahti weſeligala.

„Manas dohmas!” majors tunaja ſtarpa, „bet mans pa- dohms ſchini laikā neteek peenemts.”

Zeeniga gaſpascha bij kahti wahja, kahti masa dahma ar fmazinahm rohzinahm un kahzinahm.

„Né, Wela kungs,” wiča atbildeja, „ta weeta, kur man lika bahde eet, narw wairs ta weza. Tas mani wehl wariač ſlimu padara neka weſelu. Turenas ſa-eelſhanas man nepatiħ. Agrak, ja agrakos gaddos branga dſihwe, augstaki weesi — tagad, gan dauds ruhmes preeſch ſliktaſ prezies, ſemneeki un birgeti.”

„Bet makſa tik pat labi, kad ne labaki, neka augſti muſchneeki,” majors teiza par ſcho iſrunau ſa-iħdiss „un juhra ir pateeſi ta pate, pateeſi! waj nu wiča pahr birgelu jeb muſchneeki meefahm fawus wičaus met.”

„Ta ir Tawa teiſchana, mans mihtais,” zeeniga atbildeja druſku eelaitinata. „Ne-ilgi bij grafs Klikowſtrehms, tas par to zitadi dohma; tas teiza, ka juhras uhdens muſchneeki aſiniſ dauds labaki lihds, neka zitahm. Waj grafs Klikowſtrehms ta neteiza, Bernera kungs?”

„Sinams wiſch ta teiza.”

„Skahde, ka adiwołats ſchē nam, tad Jums tas ari buhlu japeerahda, mahlderia kungs. Nu Wela kungs, Juhs jaw eſat dabas ſinatajs, ko Juhs pee tam ſakat,” majors praſija ſmaidiđams.

„Wiſpahrigi dohma,” Welis teiza meerigi, „ka aſniſ ſee ſilwekeem paſtahw no weenadahm dakahm. Starpiba ſinams war iſſeltees.”

„Sinams, waj Tu redi, Turowski, waj Tu dſirdi?” fauza majors gaſpascha nopeetni.

„Ja, starpiba ir gan, mana zeeniga, un prohteet ſtarp weſelahm un ſamaitatahm aſiniſ.”

Zeeniga uſ wiču it fabiujehs uſſlatiſahs un mahlderis dohma; ka wičam palihgā janahk.

„Tahs ir ſchilaiku dohma,” wiſch teiza ar pahrlezzina- damu ſmaidiſchanu, „no jaunas mohdes zilwekeem, kas pret wiſu tizibu, zilweka augſtaku mantu, karo, kura klehpī wiči gadu ſinteneem laimigi un meerigi dſihwojuſchi. Bet kad ari muhſu dohma buhlu maldigas, zeeniga gaſpascha, tad mehs ar waram apmeerinatees ar teem dſeeſmineeka wahrdeem:

„Tikai maldiba ir dſihwib.”

„Sinaſchana naſwi neſ.”

„Ja gan,” atbildeja Welis wiču zeeli uſluhkokams, „mal- dibia ir dſihwiba preeſch wiſeem, kuru wahjas ažis gaifchā ſinachanas ſkaidribai preti zelahs, kas tumſchā, behrnigā ſapnu dſihwe ſewi apmeerinatei juhtahs un kam ka garaspela nav. taſnibu panest.”

„Rikti, pateeſigi rikti un ſlaidri, ta ka es to mihi, Manam lauwu uſwaretajam ir taſniba, pateeſi!” fauza majors ar ſtipru balſi. „Peeſteet ar manim glahſi, Wela kungs!”

„Bet lai Juhs ari nedohmatu, mani zeeniti kungi,” fajija

Welis fawu glahsi issdehris, „ka es ari nemahku gohdigi isturees, kad ne-isskaidrojamahm un noflehpumu pilnahm leetahm preti stahwu, tad attaujat man, it ihpschi Jums, majora kungs, manu finu par Juhsu kambara fulaini Jefchinfli, ko nupat apmelleju, pastahstikt.“

„Nu ka winam eet, tam nabaga wiham? Waj winsch wehl arweenu dilti zeefch?“ prafija majors lihdszeetigi, kamehr mahldera azis gluhnedamas us Welis skatijahs.

„Winsch brehza un lohjihahs no fahpehm vahraemts, kad pee wina gultas veegahju.“ Welis stahstija, „bet brihnumis man bij — kad winsch mani eeraudsija, rahdijahs man, ka winsch mani pasihst un prafija arweenu pehz mana wahrda un kad wina rohku fakethru un tureju, tad winsch jutahs atweeglinahs, wina fahpes nostahjahs, paprekefch rohla, tad ya wijsu meesu, ta ka winsch kahdu laizian meerigi guleja un til tad atmohdahs, kad wina rohku walam palaidu un probjam gahju.“

„No Deewa pufes, kungs!“ fauza majors, „neteizat to! Ir laudis, kam ar bishbeles brihnumeem ween naw deesgan un wehl jaunus mokle. Sargajatees, ka Juhs par fwehtuli ne-eerauga, pateeefi!“

„Waj Juhs newarat fcho parahdischanohs isskaidroht?“ prafija Anna fmaididama, bet noopeetni.

Welis paraustija kameefchus. „Ta parahdischana, ka lee-lahs, ir draudfibar magnetismu, par ko mehs Deewam schehl, mas ko finam,“ winsch atbildeja.

„Wijsu masak waram drohshi buht, ka no Jums neteekam preekrayti, ka tas Deewamschehl deesgan noteekahs, kur tahdas brihnischigas parahdischanas preefch tizibas noluhkeem isleeta,“ teiza Anna. „Juhs tatschu to nabaga wihrui wehl apmellefeet?“

„Sinams. Un kad ari til, lai winam us mas minutehm dohtu atweeglinachann,“ atbildeja Welis. „Bet man lohti patiktu, no wina agrakas dshwes ko dabutu dsicdeht.“

„Bar to Jums gribu pastahstikt, zif finu,“ teiza majors. „Preefch kahda pujsgada winsch no faut kurenas fche atnahza ar masu kapitalu, nehma dalibu pee malkas darbeem un pasaudeja pee tam wijsu, pateeefi! Us kahda pasihstama usteik-chanas eenehmu es wina jawi deeneesta par kambara fulaini. Deewamschehl, winsch apslima jaw pehz kahdahm nedelahm un no ta laika winsch naw fawu gultu astahjis. Klufs winsch arweenu bija, zitadi winsch likahs tschallis buht. Waj Juhs wina meitu redsejat?“

„Ja, un es isbrihnojohs par nabaga mehma meitenam fmulamu. Wairak Juhs no wina nesmat.“

„Ne, bet warbuht Juhs, Bernera kungs,“ teiza majors us mahlderis, sawas schauras azis mirkchkinadams un garas, firmas uhfas brauzidams. „Juhs ari dauds ar teem nabaga laudim nodarbojatees — fmulka meitscha ta Judente, ka?“

Mahlderis bij weenaldfigi ar kohzian un kahdeem pileeneem isleeta wihsa us galda bishes fihmejis un pazehla pee majora usrunas lehni fawu bahlo gihmi.

„Es nodarbojohs wihsur tur,“ winsch teiza fihwi un ihfi, „kur firfinga paghrechana pehz tizibas apmeerinaschanas un difti fajusta ilgochanahs pehz apmeerinaschanas pahr paflales fahpehm un behdahm teek rakhita. Nabageem un nelaimigeem ar fcho apmeerinaschanu, kas wineem labaki lihds, nela wihsas fahles, kas meesu weselu dara, bet dwiehfeli poysta, arweenu ar palihdsigu rohku fahlt buht, no kahda darba ne-kaujohs wihs zaur apfmeellem atturetees, Turowski kungs.“

To fazijis winsch peezeblahs un gahja probjam.

„Nu, nu, Bernera kungs, til flikti jaw nemas nedohmaju, paleezeet tatschu,“ fauza winam majors pakat. Bet mahlderis neklausijahs un aishgahja.

Zeeniga jaw senak bij pazehlujehs un zeeraja pa gangeem. Welis prafidams us majoru paflatiyahs.

„Om,“ winsch fazija ar lehnu balji, „winsch ir katolis un turahs pee pahwesta, pateeefi! un Deewamschehl mana feewa ne masak. Na, bet ka mana jautachana winu til dilti aiskaitinahs, to nebuhtu dohmajis. Man isleekahs, ka tur zits wehl kas starpä.“

„Bet Tu tatschu atminees,“ Anna fazija, „ka winsch winu reis pret adwokatu tapat isturejahs, kad winsch no Jefchinska runaja.“

„Om, ja pateeefi es atmiohhs. Waj Tu teem nabaga tau-tineem jaw es eht suhtijis, behrns?“

„Ne, teht, bet es jaw eimu.“

Wina fweizinaja un eegahja namä.

„Ari man ja-eet, majora kungs,“ Welis teiza uszeldamees.

„Jaw? Isdereeet wehl weenu glahsi! Ne? Nu tad apmellejet manis atkal drihs. Man tas ir lohti patihkams, tatschu tahlidureis atkal weenu zilvelu atraft, ar ko ta ihsti pehz prahtha waru isrumatees! Tee katolneeki man nemas nepatihk, negribu zereht, ka winsch ko jitu prahtha nodohmajis — na, pehz Deewa gribeschanas!“

Kad Welis zaur sahli eedams sehtas widu isnahza, tad winsch wehl weenreis fatikahs ar Annu, kas kalpam furwi ar chdamahm leetahm preefch slimaja dewa. Kalps nojahja probjam.

„Peedohdat, freilene,“ Welis fazija us Annu, „ka es piremit til stipri runaju. Bet firds jaw zilvelam apfrehahs, kad tahdas runas jadsird, ka piremit no Bernera. Juhs tur bijat fahlt un tas bij nellahjigi no manis — peedohdeet man to.“

Wina fneedsa winam mihligi rohku, bet ar fumigu galwas palohjishanu.

„Ak, es til wehletohs, ka Juhsu wahrdi buhtu wijsenm pee firds gahjufchi. Us mums it ka kahda nasti gut, kamehr Berneris fche — bilden mahle. Man ir ta bail, es baiddohs, ka winam pee tam til naw kahds zits nodohms — tatschu es runaju ka behrns; tas ir til warbuht pahreedama nepatihkamiba. Mani nabaga wezali? Ak nahzeet til ahtri atkal Wela kungs, mans tehws Juhs labprahrt reds un es manu tehwi ta mihi, Juhsu atnahfschana winu redsami atspirdsina.“

„Un waj drihsstu zereht, ka mana nahfschana ari Jums patihkama?“

Wina fkatijahs nosarkdama un mihligi wina fmulka gihmi.

„Es Juhs nefaprohtu. Juhsu atnahfschana ari man buhs patihkama“ wina fazija klusi, bailigi.

Winsch palohjijahs dsiti un fpeeda winas rohku pee fahwm luhpahm. Kad winsch gahja wegleem fohleem par fehtu zaur wahrteem laukä us meschu, kur preefch ehna winu drihs apfrahja. Pehz pufstundas winsch bij masä meschfunku mahjinä nonahjis un nometahs krehfia galwu us rohlas atstutedams, bes ka faweeem krahjumeem weenu azi buhtu usmetis. Wina firds bij dohmu pilna.

Wina firds schaubijahs no weenahs pufes us ohtru: waj winsch wareja palikt, jeb waj waijadseja atkal behgt.

Graud i un see di.

Tauns Viinchhousena stikis.

(Skatees № 45.)

Laimigi Spanijas oħstā eebraukufchi, kapteinis wiċċu lahdinu pahrdewa un pirkla zitħas prez, ko uſ taħloka hm semehm west. Kħadha wakarrā kapteinis ar ziteem kapteinem weesu namā pee wiħna glahses feħdeja, zigarus fmekkedam pahr fħo, to spreeda. Pehdigħi kahds kapteinis leelijahs, ka winam uſ kuga efoħt matrofis, kuxu uſ peldejhanu neweens newaroht wineħt.

„Aha!“ muħsu pasibstamais kapteinis issauzahs, „te buhs manam Mikelim darbs!“ Abi nu saħla stribdetees. Pehdigħi fadereja uſ 100 dahldereem. Wakarrā kapteinis stahstija Mikelim faww atgadiju un' fohlija 10 dahlderus, ja wineħsħoħt.

„Wineħschu gan,“ toſ ſmaididamath bildeja, „Mikelis now neeks.“

No riħta agri Mikelis jaw stahweja juhrmal nafazitā weetā, ar maċċu uſ mugurax uſseetu. Abi kapteinai un oħtrs peldejjs peenahk. Kapteinis brihnidamees praġa: „Mikel, kas tew ta' maija?“

„Maise, għala, feers un bredes,“ Mikelis atteiza.

„Kur tu to likki?“

„Eħdi schu, kapteinina kungħi,“ un tad uſ faww l-kbdsbeedri pagħrejsees praġa: „Waj tad tew now nekkas ko liħdi nemt? Es tew no jawa nekk Nedohschu, bet eħdi schu weens.“

„Kà? Ko tad tu għi bi eef-fahkt?“ oħtrs jauta fabihjees.

„Waj tad tu dohma tilk uſ weenu deenu nahkt peldeht? nè braħliti, tik weegħi waħxa netiżżei, tew janahk wiċċu masakais uſ nedelu.“ Mikelis teiġa pesohbodams. Matrofis to d'sirbejjis, steidsħabs aħtri probjam un oħtrs kapteinis reds, ka pa-pseblejjis, aismak ja wiñetħos 100 dahlderus.

Bet waj tad Mikelis teesham bija tahds warens peldetaj, to redxsem. To naakti Nihgħa prekej proħjam eejħanahs Mikelis bija ar draugeem schmohrejjis. No riħta maċċa gaix minn īlk uſ kuka pahinahha, bet labi eereibis, tapeħżei dabu ja Dan-garrā maġgatees, pee kam għandrihs dsiħħibbu pašaudeja. Uſ kuka usrahvees tas nedriksteja ristē eet, baididamees, ka ziti ne-atmohstabs, jo sinjal, ka tad tiks uſ leesti steep, tapeħżei palihha turpat risties malu apakħiż wezahm schgeleħni un srekkem un guleja ne no weena nepomanihs liħdi tam laikam, kaf kugħi juhrā bija eegħajjis. Attnejħdees tas fatruħħahs, jo no wilnu fħn-nadurha hanapra, ka kugħi jaw juhrā. Ko nu dariħ? Bailex bija leelas, jo fatram faww aħda miħta. Mikelis to fargadams aħtri fagħidroja ko teik — kà mums jaw sinams — un tas winam laimigi isdewahs. Bet kaf nu Spanijah kapteinis winam stahstija, ka uſ 100 dahldereem ejoħt derejjs un ka winam waijagoħt eet peldetees, tad nabags bija leelħas bailex, jo peldeht mas ko mahżeja. Bet bailex qudra galwina ir-leels palihgi. Ta' ari bija pee Mikel. Aħtri tas fagħidroja fħo oħtru fiki, ka winam aktal laimigi isdewahs, tapeħżei kaf kapteinis winam toħs pelnitħos 10 dahlderus edewa, wineħschu preeżiżi issauzahs: „Gudriba waixal weħħra par seltu un fudrabu.“

St — Janis.

Kahda manta ja-kraħji.

S. Ko tu nu fakti paħr to brihnum' leelo mantu, ko An-tonelli*) faktħażi? Ejoħt kahdi 80 milioni!

*) Kardinalis Antonelli bija paħwexha l-kahda roħha. Blafha lu sinas paħr wiċċu poġnejn Mih, weeka № 44 ta' finn no Italijs. Red.

No jenjuries atweħleha. Nihgħa, 12. November, 1876. Drisħihs un dabu jaħam p-bilħiġi - un gramma - drisħiħa Ġerri Plate № 1876. Pre-Beħħera-bażżejjas

M. Ir gan druszin par dauds, bet —

S. Bet — tu weħi fakti? Bet waj tas ari prekej għaridneka l-kħażihs, tik dauds naudas faran?

M. Nu tad iħst! Winsħi tikai għiex raha, ka ejoħt iħohl Deewa bixxix wiħrs, kas wahrdi p-ebz wahrda to dara, kas swieħtōs rakstōs stahw.

S. Kà tħi?

M. Nu, jo rakstħihs stahw, ka nebuhs mantas kraħt, ko kohdes un ruħża neċ-ċed, tapex; winsħi ari tik kħażijs seltu, dimantus (dahrgus almenus) un droġiżhus naudas-papiżiex.

S. Al tħi. Tad sinams ix-żitadi. (Is-kladeradatħha.)

Nanda neder.

Peħteriħts. Waiddi Ingus, muħsu laikds nauda wairi neder!

Ingus. Kà tad tu to dohma, Peħteriħt?

Peħteriħts. Nu redi Ingus, mani behrni għiex ekfami tais-sħiħ, bet es labi sinadams, ka tee żauri kritiħs, għiex ekfam minn ġiġi tħalli u naudu ee-fmehreħt, talabab tad tam ari wefelu fuju papiżha naudas ħnejdu, bet ko dohma, wiħrs grahb mani aix kruħtim un swieħi tħalli kieni tħalli!

Ingus. Oħo!

Peħteriħts. Un ko dohma, kas tas traflakais, krixdams pat galwu par kalku uß-kreħju kħadha newainigai grammatiċi wiřfu. Ko tu dohma, waj ta nebija kriż-żana? Un pee tam f-ejn degħi fu fuż-żebiż!

Ingus. Ja, ja, kriż-żana ix-mahħsla, un now katra wiħra darbs.

Peħteriħts. Ejj nu neekus! Tu arweenu għidri runa, tħbi kà dsejnejeks.

Ingus. Ko nu neekus, fakti labaki kà „kritisieris.“

K. Matschernecks.

Laba nowehħeschha.

Kahds fläistis ferweħihs bija l-izzes nobildetees. Diwi fungi fħo biddi ap-xfakidamees preezajahs vahr feeweħscha fläistumu. Weens no fläistuma pahru kieni issauza:

„Al tawu fläistu meitħu! kaf tevi welns parautu!“

„Tas jaw buħtu flahde, kaf taħdu kohħiħu radibu welns parautu,“ oħtrs atteiza, „labaki loi Deewi winu peenem!“

St — I — .

Seemas zeffi.

(Pebz Buskien.)

Tumfchein wiċċu padebejchein
Bauri speċċahha meħnessis,
Savu gaixmu fl-kunċċejem lau kien
Uslaq feħriġ, fa-ihħo.

Un ja seemas zelu schiġi
Triji-juħġi sħnejjix jaw apnizis,
Tumfħu balsu puliżżejjit
Slandedams it noguris.

Kaut ko d'sirdeħt war weħi leħni
Bastineela dsejxmin;

Sirid fl-kunċċejis winsħi d-seed feħri,
Tautribba, tħi f'id-dibba.

Uquns neppiħi, nerha mahja...
Putenis un weħtra ween...
Tilai wiesħies raibas, garas,
Preti naħbi un garam fsejen.

Seemela Janis.

Aħħid u tħalli kieni tħalli!